

SINAN SÜLÜN • İş Hayatında Hikâyeleştirme

İletişim Yayınları 3359 • Başvuru Dizisi 125
ISBN-13: 978-975-05-3577-2
© 2023 İletişim Yayıncılık A.Ş. / I. BASIM
1. Baskı 2023, İstanbul

EDİTÖR Tamıl Bora
YAYINA HAZIRLAYAN Dilek Büyük
DİZİ KAPAK TASARIMI Suat Aysu
KAPAK VE KAPAK İLLÜSTRASYONU Seda Mit
UYGULAMA Hüsni Abbas
DÜZELTİ Yağmur Yıldırım

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44871
Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul
Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003
Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387
Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,
Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

SİNAN SÜLÜN

İş Hayatında Hikâyeleştirme

İletişimde Yeni Bir Perspektif

İLLÜSTRASYONLAR
Seda Mit

SINAN SÜLÜN 1980'de İstanbul'da doğdu. 2002'de İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nden mezun oldu. 2002-2005 yılları arasında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Anabilim Dalı'nda eğitim gördü. *Zipİstanbul* ve *Hayvan Kültür Sanat Dergisi*'nde editör olarak çalıştı. *Harvard Business Review*, *Marketing Türkiye*, *Campaign Türkiye*, *Atlas Tarih*, *İstanbulArt News*, *Birikim*, *Psikeart*, *Notos*, *Egoistokur* ve *Ot* gibi birçok dergi, gazete, internet sitesinde hikâyeleri, yazıları yer aldı. İlk kitabı *Karahindiba* 2011'de yayımlandı. Kitapta yer alan aynı isimli öykü 2014 yılında Mask-Kara Tiyatrosu tarafından oyunlaştırılarak sahneye taşındı. 2015'te Show TV'de yayımlanan "Acil Servis" isimli dizinin senaryosunu yazdı. Aynı yıl Aralık ayında İletişim Yayınları tarafından *Kırlangıç Dönümü* adlı romanı yayımlandı. 2020 yılında ise eski zamanların hikâye anlatıcılığı geleneğini farklı ve yepyeni bir anlatım diliyle yaşatan *Fazlalıklar* adlı kitabı yayımlandı. Bahçeşehir Üniversitesi'nde MBA, Pazarlama ve İnsan Kaynakları Yüksek Lisans programlarında "Sunum ve Hitabet", Boğaziçi, Koç, Sabancı, Bilgi, İTÜ gibi birçok üniversitede "İş Hayatında Hikâyeleştirme" başlığında seminerler ve dersler verdi. 2017'de İstanbul'da, 2020'de Londra'da StoryZone adında "Storytelling (Hikâyeleştirme)" alanında eğitim ve danışmanlık hizmeti veren bir şirket kurdu. Halen kurumlara eğitimler vermeye ve markalara danışmanlık yapmaya devam etmektedir.

www.sinansulun.com

*Hikâyeleri ve çiçekleri çok seven
dayım Ali Rıza Sülün'e...*

İçindekiler

<i>Bona Fide</i>	9
------------------------	---

BİRİNCİ KISIM

Hikâye Toplumuna Hoş Geldiniz

Rolf Jensen: Geleceği Öngören İnsan.....	21
Mağaralardan Plazalara: Hikâye Anlatıcılığı.....	23
Kral Öldü, Kraliçe de Kederinden Öldü.....	26
Büyük Ekran Çağı, Büyük Dikkat Dağınıklığı.....	29
Bugün Neden İyi Bir Hikâye Anlatıcısı Olmalıyız?.....	32
Trafik Kazası Gördüğümüzde Neden Dururuz?.....	35
Hayatınızı Diminuendo Değil, Kreşendoda Yaşayın.....	38
Daha Az Söyle, Daha Çok Hisset: Minimalist İletişim.....	40

İKİNCİ KISIM

Hikâyeleştirmenin Dört Sütunu

1. SÜTUN: HİKÂYE ALGORİTMALARI.....	49
Aristo Modeli.....	51
Freytag Piramidi.....	53

Kahramanın Yolculuğu	56
Christopher Booker'ın Yedi Hikâye Modeli	60
Annette Simmons'ın Liderlik Modelleri	66
2. SÜTUN: METAFOR SANATI	71
Metafor Nedir?	73
İletişim Bir Resim Alışverişidir	76
Zihin Nasıl Çalışır: İkili Kodlama Teorisi	78
Metaforların Kullanımı	80
3. SÜTUN: RETORİK TEKNİKLERİ	83
Retorik Sanatı	85
<i>Ethos, Pathos ve Logos</i>	88
Etkili İletişimin Anahtarı: <i>Kairos</i>	90
Retoriğin Beş Kanonu	93
Yedi Önemli Retorik Teknik	98
4. SÜTUN: SUNUM VE KONUŞMA MİMARİLERİ	103
<i>Le Fil Rouge</i> (Kırmızı İplik)	105
Ursula K. Le Guin, Yurok Kabilesi ve Sunumda Hikâyeleştirme	108
Muhteşem Konuşmaların Sırrı Ne?	111
Anlaşılmak İçin Kendimizi Nasıl İfade Etmeliyiz?	114
Kendi Hikâyemizi Nasıl Anlatırız?	118

ÜÇÜNCÜ KISIM

Bir Hikâye Çantası Oluşturmak

Neden Bir Hikâye Çantasına İhtiyacımız Var?	125
Hikâye Çantamızda Neler Olmalı?	128
Hikâye Avcısı Olmak	133
Teşekkür	136

BONA FIDE

Søren Kierkegaard'ın dediği gibi; “Hayat geriye doğru anlaşılır, ileriye doğru yaşanır.” Ben de kendi hayatımı anlamak, anlamlandırmak ve bugüne nasıl geldiğimi görmek için geriye bakmam gerektiğini hissediyorum.

Annem ve babam hayat şartlarından dolayı pek fazla okuyamadıkları için kitapla olan ilişkileri hep mesafeliydi. Uzak-tan çok severler, ara ara alıp okurlar ama birlikte yaşama isteğini bana ve kardeşlerime bırakırlardı. Yalnızca düzenli gazete okurlar, saatli maarif takvimini takip ederler, bazen de Ankara'dan gelen üniversiteli dayımın unuttuğu kitaplara şöyle bir göz atarlardı.

Açıkçası benim de üniversiteye girene kadar pek kitap okuduğum söylenemezdi. Sadece hayal kurmayı, hikâyeler anlatmayı ve hayatı bir filmin içindeymişim gibi yaşamayı severdim. En çok izlemeyi sevdiğim şey insanlardı. Neden bilmiyorum, insanların davranışlarında, sözcüklerinde, sessizliklerinde beni çeken gizli bir şey vardı. Sanki içimden bir ses, görünenin hep başka türlü olabileceğini, hayatın ince-liklerle ve anlarla ilerlediğini, asıl kilimin değil ipliklerin ve düğümlerin önemli olduğunu söylüyordu.

“İnsan kendisini bir başka insanda tanır,” der Alman yazar Johann Wolfgang Von Goethe. Benim de kendimi tanımaya başladığım yer İstanbul Üniversitesi oldu. İktisat Fakültesi’ni kazandığım sene dünyanın en romantik devrimcileriyle tanıştım. Zaman makinesiyle 1970’lerden gelen bu insanlar bana hayatı, dünyayı ve kendimi nasıl keşfedeceğimi öğrettiler. Onların gözünde “devrim bir ihtimaldi ve çok güzeldi”.¹ Sanırım hep öyle de oldu. O günlerden bana kalan en önemli miras siyasi bir ideolojiden daha çok başka bir dünyanın, başka bir dostluğun, başka bir aşkın mümkün olabileceğiydi. Ve dünyanın kelimelerle, hikâyelerle, sanatla da değişebileceğiydi.

Onlara özeniyordum. Onlar gibi güzel konuşmak, yazmak, düşüncelerimi aktarmak için sürekli okumaya başladım. Bu dünyada keyif alınan her şeyin bir doyma noktası vardır derler. Bir süre sonra sıkılır, haz aldığımız şey sizin için acı verici bir şeye dönüşür. Doğru olabilir. Fakat bence bu durum soyut kavramlar için geçerli değil. Öğrenmek, düşünmek veya sevmek... Benim için de öyle oldu. Üniversite okuduğum beş yıl boyunca büyük bir iştahla okudum, düşündüm ve yazdım. Okul bittiğinde iktisata dair hiçbir şey bilmiyordum ama hayata dair çok şey öğrenmiştim.

Diplomamı aldığım gün kararımı vermiştim. Bankacı ya da mali müşavir olmayacak, dergilerde, gazetelerde çalışacak ve ilk kitabımı yazacaktım. Bu yüzden Marmara Üniversitesi’nde iletişim yüksek lisansına başladım. Aynı yıl *Hayvan Kültür Sanat Dergisi*’nde editör olarak işe girdim. Ve bir anda kendimi Yaşar Kemal, Orhan Pamuk, Ahmet Ümit, Ayşel Gürel, Oruç Aruoba, Didem Madak, Ahmet Erhan, Latife Tekin ve burada ismini sayarak bitiremeyeceğim Türkiye’nin en iyi hikâye anlatıcılarının arasında buldum.

1 Murat Uyurkulak, *Tol*, Metis Yayınları, İstanbul, 2015.